

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ט אייר תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות פד | דף הכולל: כתובות כב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן כ"ט עד סימן ל' סעיף ג'.
מוסר: חפץ חיים - כלל ז' אות א' עד אות ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' ויש שימצא בכלל מבקשי הממון' עד 'אבל עניני אויביו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

השיפוצניק שאל אותי: "מה זה גמרא, זה קשור לקבלה?" | הרבי תפס את צרור המטבעות והעיף אותן החוצה מבעד לחלון | "אם לא ארגון 'דרשו', כמה מנהלי חשבונות איכא בשוקא" | 2412

הסיפור היומי

לפני חצי שנה, בסיומו של שיעור הדף היומי
הבחנתי באברך שעמד בפניה ומסמן לי כי
הוא מבקש לשוחח עמי. "כבוד הרב, אתה
מכיר אותי?" המילים נעתקו מפי...

נוחו של דף גמרא

תוך כדי שיחתנו גברה סקרנותו והוא תמה: 'לאן אתה כל כך ממהר?'
לכינוס כל שהוא, עניתי לו.
'כינוס? מה, אתה מנכ"ל?'
לא נותרה לי ברירה והסברתי לו שאני לומד גמרא במסגרת הדף היומי, והזמנתי עלי מבול שאלות: "מה זה הדף היומי? גמרא? זה לא קשור לקבלה?"... "כמה חומר צריך ללמוד כדי לקבל תואר?"
אתה יודע מה, אמרתי לו, במקום לשאול כל כך הרבה, בא תראה במה מדובר. הוא הסכים, והנה הוא פה, כבוד הרב, להיווכח מה זו גמרא.
השעה שבע. משתתפי השיעור ישבו סביב השולחן הארוך, והשיעור החל. באותה תקופה למדנו את הפרק הראשון במסכת שבת, ועסקנו בסוגיות על ענייני טומאה וטהרה. השיפוצניק לא היה בישן. "כבוד הרב, מה זו טומאה?" היתה זו השאלה הראשונה בסדרת השאלות ששצפו מפיו. הוא התעניין, התערב, גם ניסה לעזור פעם... ונהנה מאד.

בפיו של הרב הרב ליפא פלמן שליט"א, מרבני בית מדרשנו, סיפור מפעים ומרגש, הנושא בחובו מסר בולט, פשוט וקולע - נוחו של דף הגמרא.
ערב אחד, בעודי מתיישב על מקומי למסירת שיעור הדף היומי באחד מבתי הכנסת בבני ברק, נכנס משה, מן המשתתפים הקבועים בשיעור, כשבעקבותיו צעדה רעמת תלתלים ובחור מגודל מתחתיה. הוא היה שיפוצניק, ראו את זה עליו.
- "כבוד הרב, הבחור הזה הוא השיפוצניק שלי, והוא רוצה לדעת מה זו גמרא. האם הוא יכול להשתתף בשיעור?"
- ודאי, ודאי, מה זאת אומרת. איזו שאלה.
בזמן הקצר שנותר עד לתחילת השיעור, סח לי משה: "בימים האחרונים הבחור הזה עוסק בביתי בעבודות שיפוצים. היום בעת שביקשתי ממנו לסיים את יום העבודה - אתה יודע, כבוד הרב, לא כל אחד משאירים לבד בבית... - הוא התמרמר. עוד חצי שעה, הוא ביקש. תן לי רק לסיים את ההרכבה של השיברים. הבטחתי לו שאעשה זאת במקומו ובלבד שיניחני לנפשי ויתן לי ללכת.

ברשותו, מאחר שאינו זוכר מהיכן נטלם. שאלה קטנה...
 ירדתי מרכבו בזהירות, תוך שאני בודק פעם ופעמיים אם
 ארנקי נותר על כנו. לבקשתו, קישרתי אותו עם רבנים שהעניקו
 לו הכוונה והורוהו את הדרך אשר יעשה.
 זו היתה הפעם האחרונה שראיתי במסגרת השיעור. הוא נרשם
 למסגרת מתאימה, המיועדת לספק את צרכיהם ודרישותיהם של
 אנשים מוכשרים, החפצים להספיק הרבה בזמן קצר.
 לפני חצי שנה, בסיומו של שיעור במסגרת "הדף היומי" הבחנת
 באברך שעמד בפניה המסמן לי כי הוא מבקש לשוחח עמי.
 - "כבוד הרב, אתה מכיר אותי?"...
 נפלנו זה בזרועותיו של זה. המילים נעתקו מפיו. "כבוד הרב",
 הוא אמר בהתרגשות, "אתה זוכר שלימדת אותי על טומאה
 ועל טהרה? היום אני לומד את הסוגיות הללו עם 'ראשונים'
 ו'אחרונים'!
 דמעות חמות זלגו מעיניו. "שלושים שנה", הוא סיפר, "לא
 דרכתי בבית כנסת. לא ידעתי מאומה. כלום. והנה, דף גמרא אחד,
 מתוק מדבש ויקר מזהב, שינה אותי לחלוטין והעניק לי את חיי
 במתנה!"
 כוחו של דף גמרא!!!

(מאורות הדף היומי)

באותו יום התקדמנו שתי שורות בלבד בגמרא. כעשרים
 וחמש דקות מן השיעור בן מחצית השעה הוקדשו למתן תשובות
 על קושיות מיוחדות. ציבור המשתתפים קיבל זאת בהבנה.
 השתוקקותו הכנה והתעניינותו האמיתית גרמו לנו להרגיש
 מחוייבים לסייע לאחינו, בן אומתנו, לצעוד את הפסיעה הרוחנית
 הראשונה בחייו, לתמוך בידו, לכוון את רגליו, לתפוס אותו טרם
 נפילה ולהראות לו את הכיוון. מעט ולאט, כפי שאומר הפתגם
 "גם רומא לא נבנתה ביום אחד".
 סיימתי את השיעור, נפרדתי ממנו לשלום, וידעתי, כמו שאר
 משתתפי השיעור, כי גם מחר נשהה בחברתו. מני אז, במשך
 מספר שבועות, צעד הבחור מידי יום ביומו משכונת מגוריו,
 באחת מפנינותיה ה'רוחשות' של בני ברק, לעבר בית הכנסת, כדי
 להשתתף בשיעור "הדף היומי". הוא נהנה, השתתף, למד גם
 מתי לא להתערב, התאמץ, רכש מושגים כלליים, ו... הבין, כי דף
 הגמרא חולל בנפשו מהפכה.
 ערב אחד, היה זה עם סיום אחד השיעורים, הוא פנה אלי
 ואמר: כבוד הרב, אשמח להסיע את הרב ברכבי. יש לי שאלה
 קטנה. לחרדתי התברר, שבמשך שנים התמחה מיוחדנו בשיווק
 מכשירי רדיו מיד שנייה למכונות, לא תמיד בהסכמת היד
 הראשונה... הוא רצה לדעת כיצד עליו לנהוג במכשירים שנתרו

זכנו לגדל

"ולבי אומר, שעת רצון לתפילה זו - בערב ראש חודש סיון, הוא החודש שבו נתנה התורה, ואז נקראים בנים לה' אלהינו"

נוסח תפילת השל"ה להצלחת הבנים בתורה ויראת שמים - להורדה | וגם: החובה להתפלל על הבנים בכל ימות השנה

אחת יבשה, ובכל אחת מהג' תפילות יוריד דמעות שיהיו בניו ת"ח
 ויראי ה' (הובא בספר חינוך ישראל).
 וראה ב'משנה ברורה' (סימן מז סעיף קטן י) שמביא את הדברים
 כהלכה קבועה, והא לך לשונו: "ותמיד תהיה תפילת האב והאם
 שגורה בפיהם, להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים
 ובעלי מידות טובות, ויכוין מאוד בברכת 'אהבה רבה', וב'ברכת
 התורה' בשעה שאומרים שאומרים 'ונהיה אנחנו וצאצאינו', וכן
 כשאומר ב'ובא לציון' למען לא נגע לריק ולא נלד לבהלה" עכ"ל.
 והדברים נזכרים שוב בדבריו כשמדבר מענין אמירת
 ה'תחנונים' אחר תפילת'שמונה עשרה' (סימן קכב סעיף קטן ח)
 וז"ל:

"כתב ה'חיי אדם', נכון וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום
 ביחוד על צרכיו ופרנסתו, ושלא ימוש התורה מפיו וזרעו וזרע
 זרעו, ושיהיו כל יוצאי חלציו עובדי ה' באמת ושלא ימצא ח"ו
 פסול בזרעו, וכל מה שיודע בלבו שצריך לו. ואם אינו יודע לדבר

כידוע השל"ה הקדוש חיבר תפילה מיוחדת שיאמרוה האבות
 ויתפללו על בניהם, וחקקה בספרו (של"ה מסכת תמיד פרק נ'ר
 מצוה). וכהקדמה לתפילתו כתב בזה"ל:
 "וביותר צריך זירוז להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד עולם.
 ואגב כל צרכיהם וזיווגם, מה' יצא הדבר. ולבי אומר, שעת רצון
 לתפילה זו בערב ראש חודש סיון, הוא החודש שבו נתנה התורה,
 ואז נקראים בנים לה' אלהינו. וראוי לישוב בתענית ביום ההוא,
 הוא ואשתו, ויתעוררו בתשובה, ויתקנו כל ענייני הבית, איסור
 והיתר, וטומאה וטהרה, וכל העניינים, ויתנו צדקה לעניים הגונים.
 ואם אפשר לבעל להתענות אז הפסקה, מה טוב ומה נעים, ועל
 כל פנים יהיה תענית גמור בכל דיני תענית צבור".

אמנם עלינו לדעת שעל אף שהיום המסוגל לתפילת האבות
 על בניהם הוא ביום ה'נ"ל, מוטל על האדם להתמיד ולהתפלל על
 כך מידי יום ביומו. וידוע משמיה דהרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע
 שאמר שמי שיש לו בנים לא יניח אפילו תפילת 'שמונה עשרה'

לענות קדיש או קדושה, יהיה יוכל לענות אחר אמירתו יהיו לרצון
לכו"ע", עכ"ל.

(טיב הקהילה)

צחות בלשה"ק, יאמרנה אף בלשון אשכנז, רק שיהיה מקירות
לבו. וטוב יותר לקבוע תפילות על כל הענינים הצריכים לו, אחר
סיים כל ה"ח, מלקובעם בברכת 'שומע תפילה', כדי שכשיצטרך

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

יהלומים מגדולי ישראל

**אני אמרתי לו תמיד שאני לא זוכר מהלימוד הזה כלום, כי
כך הרגשתי, והוא השיב לי בעקשנותו: "אתה עוד תראה
שיהיה לך הרבה תועלת מכך". והאמת שדבר אלקים היה
בפיו, כי הלימוד שאני הכי זוכר - זהו מהלימוד איתו**

חומש, נ"ך, ששה סדרי משנה, ש"ס בבלי וירושלמי - כך היה לומד מרן שר התורה זי"ע עם בניו את כל התורה!

דכירנא כד הוינא טליא ולמד איתי משניות קנים, וכשהגיעו
לפ"ב במשנה 'פרח אחד מן הראשונה לשניה לשלישית' וכו'
כנראה לא הצלחתי להבין מדויק, הוא ז"ל עם העקשנות
והסבלנות הגדולה שלו טייל איתי ברחובות בב"ב, זה היה בבין
המשמשות של מוצ"ש, והסביר לי בע"פ את המשנה עד שהבנתי.
כד הוינא טליא מאד היו תקופות שלמדנו ושנינו שוכבים יחד
במטתו ולומדים עד שמסיימים את הקצבה, והיו תקופות שהיינו
לומדים בלילה לפני תפילת ותיקין, כגון בחורף שהנץ מאוחר,
ודכירנא שהיה לי קר מאד (לא היה תנור, כנראה חשש שזה
ירדים אותו) ואני הילד הייתי מתעטף בשמיכה (הוא לא) וכך
היינו לומדים, העיקר לא לבטל את הקביעות. לפעמים הייתי עייף
מאוד, אבל להגיד לו לא העזתי, כי ראיתי איך שהוא מוסר נפשו
על הלימוד הזה (לא שהוא אמר איזשהו רמז שזה קשה לו, אך
ראו בחוש איך שזה בנפשו והוא לעולם לא יבטל הלימוד הזה).
ממש קיים בנפשו הפסוק 'הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה
ותידד שנתי מעיני', כל באי עולם לא יכלו להזיזו מקביעותו.
אע"פ שהוא לא קיבל מאף אחד בעולם עידוד על הלימוד הזה,
אני אמרתי לו תמיד שאני לא זוכר מהלימוד הזה כלום, כי כך
הרגשתי, והוא השיב לי בעקשנותו: אתה עוד תראה שיהיה לך
הרבה תועלת מהלימוד הזה. והאמת שדבר אלקים היה בפיו, כי
הלימוד שאני הכי זוכר זהו מהלימוד איתו.
כמובן איך שהגעתי ללמוד מיד היה סוגר את ספרו ומתחיל
ללמוד איתי מיד בלי שום שהייות ודיבורים, ובאמצע הלימוד
לדבר, מאן דכר שמיה.
אחרי שסיים איתי את הש"ס, התחלנו ללמוד עוד פעם את
הש"ס, אך הפעם בסדר אחר: אני הכנתי כל יום שני דפים עם
רש"י ותוס' ולמחרת אחר תפילת וותיקין קראתי לפניו את שני
הדפים גמ' ותוס' והוא היה מקשיב, ודאג שכל גמ' שתוס' מביאו
שאני לא אתעצל (בשעת ההכנה) ואלמד בפנים, והוא היה מאוד

מספר בנו של מרן הגר"ח זי"ע הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי
שליט"א:
מהעת שידעתי לקרוא היטב, אאמו"ר זללה"ה התחיל ללמוד
איתי (וכן עם כל אחיי, כל אחד בנפרד). התחלנו בשמחת תורה,
מבראשית עד שני, הוא היה קורא במתינות ומסביר, ואח"כ הוא
מקשיב בסבלנות עד אין קץ איך שאני קורא ומסביר; למחרת
ביום שני למד משני עד שלישי וכו', עד שבשנה הבאה סיימנו את
כל החמשה חומשי תורה.
אח"כ למד איתי את כל הנביאים ראשונים, אח"כ למד איתי
את כל המשניות: הוא למד משנה והסביר ואח"כ הקשיב איך אני
מסביר, וכך למד שני פרקים ליום, עד שסיימנו את כל המשניות,
וכשסיימנו למד עוד פעם את כל המשניות כמתכונת הראשונה.
אח"כ למדנו ש"ס, החל מברכות עד נדה ועד בכלל, שני דפים
ליום. הוא קורא שני דפים בלי רש"י ותוס' ומסביר היטב בסבלנות
ואח"כ מקשיב איך שאני מסביר. והלימוד היה יום יום מבלי
להחסיר שום יום, בין בשבת בין בער"ש וביו"כ ובת"ב (=במוצאי
ת"ב, כי בת"ב אסור ללמוד) ובבין הזמנים. אין יום שלא למדנו
את השני דפים.
דכירנא שיום אחד נסענו לרמת השרון לקנות אתרוגים וזה
היה נסיעה עם כמה אוטובוסים, ולקח אאמו"ר זללה"ה גמרא
בידו ובין אוטובוס לאוטובוס למד איתי כמה שהספקנו, וכמובן
שבסוף היום סיימנו.
כל גמ' שהיה שם "חשבונות" (כך הוא הי' קורא לזה), כגון
ההיא דעירוהבין פ"ג 'שליש של ציפורי' וכל הגמ' שם, או ההיא
דסוכה דף ח' 'אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשא באלכסונא'
וכו' וכן את כל החשבונות בכלאים פ"ג ופ"ה בר"ש שם, למד
איתי בסבלנות כל מילה שם, וכן בכל הש"ס הוא ז"ל לא התעצל
והסביר לי, בעודי נער ובקושי רב קלטתי את כל החשבונות לפרטי
פרטים עד שתפסתי, ואח"כ הקשיב האם אני אומר נכון.

עמוד ליום (כי אמר שעמוד עם ר"ש בזרעים [וטהרות] שווה לשני דפים בגמ' רגילה), וגם בזה אחרי כל מסכת כגון פאה ערך מבחן כנ"ל.

וכשסיימנו זרעים למדנו שבת וכו' עד שסיימנו את כל הש"ס בעזה"י כולל כל טהרות עם ר"ש. וזה נמשך הרבה שנים. לא למדנו לפי סדר הש"ס, למשל, כשהתחנתני למדנו נדה, וכשנולד לי בן בכור למדנו בכורות (בתחילה למדנו פ' יש בכור, כי זה יותר למעשה, ואח"כ חזרנו לתחילת בכורות עד שסיימנו). וכשסיימנו כל הש"ס הוא ערך מבחן על כל הש"ס כולו עם מאות שאלות. ואח"כ למדנו ירושלמי גם כהמתכונת של לימוד הבבלי, והכנתי את הירושלמי ע"פ הגהותיו שבגליון ועם הביאור של גיסי הגר"ז ברורמן שליט"א.

(מתוך מילי דהספידא בהקדמת הספר 'דעת נוטה' על חומש במדבר שראה אור בימים אלו; הובא בגיליון שיח אמונה)

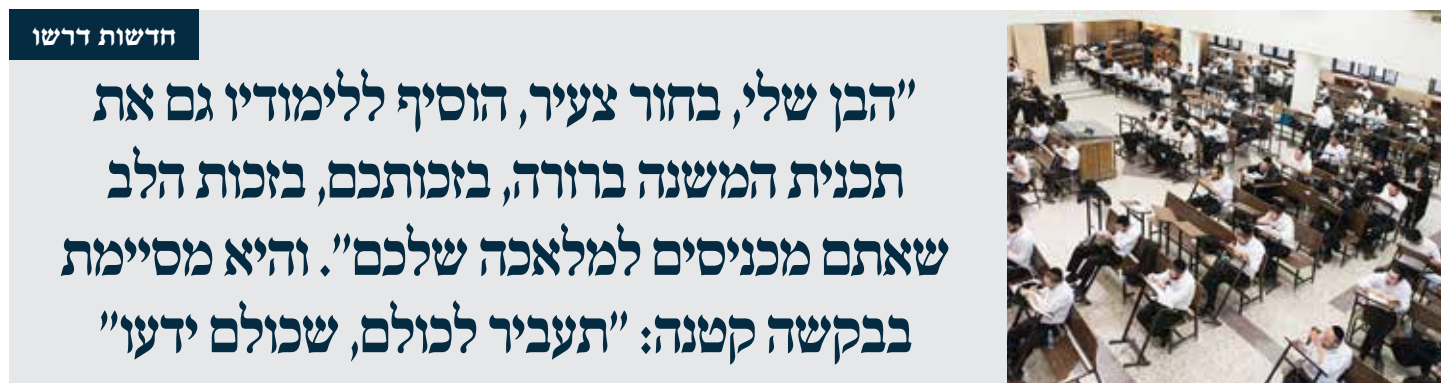
מקפיד בזה, וכמובן בזמן שלמדנו איתו, הוא מיד הבחין האם עיינתי בפנים בגמ' ההיא או לא, וכל קושיה ותירוץ בתוס' הייתי צריך להסביר היטב. ללימוד הזה הצטרפו שני ידידיי הגאון ר' אלחנן בלוך שליט"א והגאון ר' יעקב משה איזקוב שליט"א [וכמובן היה אסור להם להחסיר שום יום, ואם הי' להם אונס גמור הוא ז"ל היה משלים איתם בערב את הדפים].

וכשסיימנו ברכות וכן כל גמ', היינו חוזרים כל אחד בפנ"ע כמה פעמים על הגמ' שסיימנו, ובימים האלו היה הפסקה ולא למדנו עם אאמו"ר זללה"ה. וכשסיימנו לחזור והרגשנו שאנחנו כבר קצת זוכרים, היה הוא ז"ל מתאמץ ויושב ועורך מבחן על כל המסכת שלא כסדר, ואח"כ היה הוא ז"ל בודק עם כל אחד מאיתנו בנפרד על התשובות אחד לאחד והיה מעיר הערותיו בענווה גדולה ולא היה כותב ציון.

אחרי שסיימנו ברכות למדנו זרעים ע"פ ר"ש ז"ל, ובזה למדנו

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו
כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס
077-2222-666 שלוחה 31

חדשות דרשו
"הבן שלי, בחור צעיר, הוסיף ללימודיו גם את תכנית המשנה ברורה, בזכותכם, בזכות הלב שאתם מכניסים למלאכה שלכם". והיא מסיימת בבקשה קטנה: "תעביר לכולם, שכולם ידעו"

מונולוג נרגש של אם לבחור צעיר מנבחי 'דרשו'

אתם מלווים כל נבחן, צעיר ומבוגר, אני מבינה למה הוא בחר מיוזמתו להצטרף לתכניות שלכם.

"עובדי דרשו, אתם אנשים טובים, כמה זכויות יש לכם. אתם עושים את עבודתכם הקדושה בצורה הטובה ביותר, אתם מתייחסים בכבוד ובהערכה לכל נבחן, בכל גיל, אתם מלווים את כולם בחום ובאהבה בדרך העולה, זה הכל בזכותכם..."

"הבן שלי, בחור צעיר, הוסיף ללימודיו גם את תכנית המשנה ברורה, בזכותכם, בזכות הלב שאתם מכניסים למלאכה שלכם... (השתנקות)..."

"והיא מסיימת בבקשה קטנה - 'תעביר לכולם, שכולם ידעו'..."
"אז הנה, העברתי..."
"המשך הצלחה לכולנו"

אחד מהעובדים במוקד הטלפוני של 'דרשו' העביר לנו את הקטע המרגש הבא:

"ציטוט קצר מתוך שיחה נרגשת עם אמא לבחור צעיר, שהתקשרנו אליה לעדכן שהציון של הבן שלה על מבחן מס' 2 זהה לתוצאה הראשונה, למרות הבדיקה החוזרת לבקשתו..."

ובכן, את ההתרגשות ואת ההשתנקויות בקולה לא אוכל להעביר, אבל את המילים עצמן בהחלט כן.

"אני רוצה לפרגן לכם, עובדי 'דרשו' היקרים. אתם מצליחים לחבר עולמות. הבן שלי לומד בישיבה חסידית בארץ. הוא מלא וגדוש בסדרי הלימוד בישיבה, וב"ה עושה חיל. מעולם לא ביקשנו ממנו להצטרף ללימודי ההלכה, הוא לומד מספיק... אבל כשאני רואה את היחס שלכם לכל לומד, את ההשקעה הרבה והמאמץ שאתם משקיעים עבור לומדי התורה, את האהבה בה

"וכשמדובר בציבור איכותי כל כך, אין פלא שהציבור גם מלא בהכרת הטוב. אלו אנשים שידועים להודות ולומר מילה טובה לכל מי שנותן להם שירות, גם אם מדובר בשירות קטן וקל לביצוע.

"בבית הכנסת, בשמחות משפחתיות ובכל מקום שאני פוגש בו אנשים ושומעים שאני עובד ב'דרשו', אנשים מגיבים בהערכה אמיתית, מהללים ומשבחים את מפעלותיו הכבירים של הארגון הזה. אשריהם ישראל שידועים להכיר טובה, וגם אני בתוכם, מכיר טובה לארגון שחולל מהפכה גדולה בהרבה מאוד בתים בישראל, ובכללם גם בבית הפרטי שלי אשר בו חנן אותי השי"ת".

בשולחן ערוך עם כל הנושאי כלים, אנשים רבים שסיימו את ששת חלקי המשנה ברורה וחוזרים עליהם שוב, מגידי שיעורים מפורסמים, דרשנים ידועים, וגם לא מעט אברכים צעירים ואפילו בחורים בישיבה גדולה ובישיבה קטנה, שמשקיעים את כל כולם בתורה הקדושה ועושים חיל בלימודיהם. בוודאי שזה משפיע על שאר שעות היממה.

"וזה המקום לציין לשבח את נבחני 'דרשו' שהם אכן העידית שבעידית של החברה האנושית בכללותה. מדובר באנשים מאוד עדינים, מאוד איכותיים, מכבדים, סבלניים, ישרים מאוד, אנשים מתקשרים לדווח על כך שהפקידו להם כמה אגורות יותר ממה שהם חושבים שהגיע להם, איפה יש עוד אנשים כאלו?"

יומא דהילולא

ראה הרבי הקדוש את הצרור והתחיל לגעור בה כאילו הוא כועס: ל"מאיר'ל מביאים סכום קטן כל כך?! ועוד במטבעות קטנים!?! ותוך כדי דיבור תפס את צרור המטבעות וזרק אותם החוצה מהחלון

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זצוק"ל בן הרה"ק רבי ארון לייב זצוק"ל - כ"ט אייר תר"י

אספה האשה פרוטה לפרוטה עד שהגיעה לחמישים פרוטות, צררה אותם בצרור, ובאה אל הרבי הקדוש. את בנה החולה השאירה בחוץ בחצר, והיא נכנסה אל חדרו של הרבי, והניחה על השלחן את הצרור עם חמשים הפרוטות.

ראה הרבי הקדוש את הצרור והתחיל לגעור בה כאילו הוא כועס: למאיר'ל מביאים סכום קטן כל כך?! ועוד במטבעות קטנים!?! ותוך כדי דיבור תפס את צרור המטבעות וזרק אותם החוצה מהחלון.

האלמנה השבורה נשאה את רגליה ויצאה החוצה, והנה היא רואה שבנה מהלך כאחד האדם ואוסף את המטבעות שנזרקו אליו מהחלון. אך היא לא תפסה שרבי מאיר'ל פעל לה את ישועתה, היא פנתה אל בנה ואמרה לו: "ברוך השם, שהתרפאת מבלי שנצטרך את הטובות של הרבי הכועס"...

(מתיקות הדף היומי)

פעם בליל שבת קודש התאחר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע להיכנס לעריכת הטיש. כשנכנס, התנצל ואמר על עצמו: מאיר'ל אינו נכנס לטיש לפני שהוא מתבונן בכל אלה שבאו אליו ומוצא שהוא גרוע יותר מכולם. והנה השבת הגיע יהודי אחד שמאיר'ל לא היה יכול למצוא בשום אופן מה שהוא יותר טוב ממאיר'ל. אך בסוף התבונן מאיר'ל, שאם חס ושלום מאיר'ל היה במצב שלו, הרי הוא לא היה נוסע למאיר'ל, ואיש זה הרי כן נוסע למאיר'ל, אם כן הרי הוא יותר חשוב ממאיר'ל, ולכן מאיר'ל כבר היה יכול להיכנס לטיש...

היתה פעם אלמנה עניה שבנה היחיד נהיה משותק ולא יכול להניע את גופו, וחסידיים הציעו לה שתלך אל הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן לבקש רחמים על בנה. מכיון שהיא לא היתה בקיאה במנהגי החסידיים, הסבירו לה שצריך להביא לרבי כסף לפדיון נפש, לפחות מטבע 'קרין', מטבע שהיה שווה חמישים פרוטות.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

משליכים תפוחים מגג בית הכנסת ואוכלים לחם עם ארבעה ראשים

5 דברים שאולי לא ידעת על מנהגי חג השבועות בעדות ישראל

1. השלכת תפוחים מגג בית הכנסת

בספר 'שריד ופליט' (חלק א עמ' 8) כותב בשם רבי דוד הסבעוני זצ"ל, מחכמי סאלי שבמרוקו לפני 400 שנה, וז"ל: "ומכלל המנהגים ההם, התפוחים שמשליכים בשבועות מגג הבית הכנסת ולוקטים אותם התינוקות, וכן מנהגנו בדרעא להשליך החתן על הכלה התפוחים בשבועות".

2. השלכת שושנים על ספר התורה

הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל (רוח חיים או"ח תצד אות ד') מביא מנהג, שבחג השבועות משליכים על הספר תורה שושנים בהוצאתו מן ההיכל. ובבני יששכר (חודש סיון מאמר ד' אות ז') מביא את מנהג ישראל הידוע להכין שושנת ורדים ושאר עשבי בשמים בחג השבועות, ומוסיף שגם מעטרין בה את התורה, ומביא שם טעם למנהג זה ע"פ המדרש פר' אחרי מות על הפסוק 'כשושנה בין החוחים'.

3. לחם עם ארבעה ראשים ומאכל עם דמות סולם

בכל בו (תפילת המועדות - אות נד) מביא: טעם שנהגו הנשים לעשות בשבועות לחם ארוך ולו ארבעה ראשים, נראה לומר כי המנהג זכר לשתי הלחם דקרב בעצרת, או אפשר מפני מזל תאומים המשמש בחודש סיון. וביוסף אומץ (מנהגי פרנקפורט לרבי יוזפא סדר חג השבועות - אות תתנד) כותב: "מנהגנו לעשות מולייתא מחלב או בשר, ודמות סולם מז' שליבות עליה, זכר לז' רקיעים שקרע הקב"ה בשעת מתן תורה להראות שאין עוד מלבדו, והוא מנהג טוב ויפה".

4. אכילת קרעפלאך

בקהילות רבות נהגו לאכול קרעפלאך בחג השבועות. טעם לכך מביא בשו"ת דברי יציב (אה"ע סימן ס'), שבקרעפלאך, הגבינה והדבש מכוסים בבצק ולא מורגשים בתחלה, ורק בסוף אחרי הלעיסה מרגישים את מתיקות הטעם. ובאופן זה היה גם מתן תורה, שלמרות שכפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, מכל מקום סופו היה ברצון, בבחינת 'דבש וחלב תחת לשונך' - וזאת כמו שכתב הרמב"ם שמי שאינו רוצה לגרש מכיון שיצרו תוקפו, מכין אותו עד שיאמר רוצה אני, שכן על ידי שהוכה עד שתשש יצרו מתגלה רצונו הפנימי שהוא רוצה להיות מישראל וכו'. וכך גם כאן, עם ישראל רוצים לקבל את התורה, אלא שקשה להם מחמת היצר, ועל זה באה הכפיה, ואז מתגלה רצונם הפנימי.

5. אכילת מצה שנשארה מפסח

בספר 'שריד ופליט' (שם) כותב עוד בשם רבי דוד הסבעוני זצ"ל: "יש נוהגים ומצניעין ממצות של פסח ואוכלים אותם בסעודת הבוקר בשבועות, כרמז ששבועות הוא עצרת של חג הפסח". והחיד"א (לב דוד פרק ל"א ד"ה ויתכן) כתב: "ויתכן שזה טעם מנהג קדמון לפנים בישראל שהיו אוכלין מצה וחמץ היום הזה, רמז לגוף ונפש שיתעדנו לעתיד, כי בעבור זה הרמז היו חמץ ומצה בשתי הלחם ומנחת נסכים, ומבין ריסי עיני ספר הכל בו (ריש סי' נ"ד) נראה שהיו אוכלים מצה היום הזה".

(מתוך גיליון 'קב ונקי')

בכמה זמן צריך לאחר את תפלת ערבית בליל חג השבועות?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תפלת ערבית הוא 40 דקות לאחר השקיעה שזהו זמן צאת הכוכבים לדעת החזון איש, אם כן כמה עלינו לאחר את התפילה

שאלה: מבואר בפוסקים שמאחרים את תפלת ערבית בליל שבועות, והנה בקהלתנו כמו הרבה קהלות של בני תורה, זמן

שאותם הנוהגים בחו"ל להתפלל מבעוד יום מפלג המנחה, בליל שבועות יאחרו להתפלל בצאת הכוכבים, ואכן הקהלות שנוהגות בכל שבת להתפלל בצאת הכוכבים אין ענין לאחר בליל שבועות יותר מזה, אלא יתפללו 40 דקות לאחר השקיעה, ויחזרו ללימוד ליל שבועות כמה שיותר בזריזות.

- האם מספיק חמש דקות, או שצריך יותר מזה? ומצד שני עדיף לא לאחר הרבה, כדי למחר את זמן הלימוד של הלילה. ובכן מה עלינו לעשות?
תשובה: הדין לאחר את תפלת ערבית מבואר במשנ"ב סי' תצ"ד, שהכוונה להתפלל בצאת הכוכבים ולא לפני, כלומר,

החפצים בחיים - הפפץ חיים יומי

אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים' מועילה להינצל מלשון הרע - חמש העצות של החפץ חיים כיצד להשתמש נכון בסגולה זו

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפפץ חיים

העונש שקיבלה מרים בגלל החטא, אבל אם יתבונן בכך ודאי תועיל לו עצתו של הקב"ה להימנע מזה החטא [וראה בשמירת הלשון (שער התבונה פי"ב) שהאריך לבאר ענין זה].

הסיבה השלישית - שאף אם מכיר בחומר החטא, מתייאש ואומר מה תועיל זכירה זו של מרים, שהרי רבים זכרו ולא עלתה בידם. ואין לומר כן, אלא יתבונן בדבר ויראה שאחר כמה שבועות שיתרגל, תועיל מאד זכירה זו להינצל מהחטא.

הסיבה הרביעית - אם האדם אינו שומר את עצמו מהדברים המביאים לידי חטא לשון הרע, לא תעזור לו עצה זו של זכירת מעשה מרים. והעצה לזה, לדעת ולהשכיל מה הם הדברים המביאים לכך, ויש ללמוד בספר שמירת הלשון שער התבונה (פרק טז), שם נכתבו הדברים שיש להיזהר מהם כדי שלא לבוא לידי חטא זה.

הסיבה החמישית - שאחר שאדם הרבה בחטא זה, כבר מסיתו היצר להתיאש שאין לו תקוה ולא תועיל לו שום סגולה, ונופל עוד ועוד. והעצה לזה, להתחזק מאד ולעשות תשובה על העבר ולהתחזק על העתיד, שאם לא כן יפיל היצר את האדם ויסיתנו עד שאול.

בסעיף ג' מהפתיחה (לאיון) כותב ה'חפץ חיים' שהמספר לשון הרע עובר גם על מה שנאמר בתורה (דברים כד, ח): "הַשְּׁמֵר בְּנֶגַע הַצָּרְעָת לְשִׁמּוֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת", וכמבואר בחז"ל שמלבד עצם האיסור שנאמר כאן, שמי שיש בו נגע ישמר שלא לקצו, אזי במה שהוסיפה התורה וכתבה 'לְשִׁמּוֹר מְאֹד' - הכוונה שלא לשכוח מלהזהר מלשון הרע, כדי שלא תבוא עליך הצרעת על ידי סיפור זה.

והנה מבואר בחז"ל, שהדרך ל'לשמור מאד' היא, על ידי אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים וגו'. ולכאורה, הלא אנו אומרים פסוק זה מדי יום, ועדיין איננו מרגישים שהדבר פועל עלינו להישמר מחטא לשון הרע? אכן, ה'חפץ חיים' בספרו 'זכור למרים' (פרק א') ביאר את הסיבות לכך, ואת הדרך להתגבר עליהן, וביאורים ומוספים כאן מביאים את תמצית דבריו שם:

הסיבה הראשונה - כיון שאין האדם מכיר בחטא זה ובחומרנותו ולכן עליו להכיר בחומר החטא, וללמוד את הפתיחה לספר חפץ חיים ואת שער הזכירה מספר שמירת הלשון, ואז יכיר גודל החטא.

הסיבה השניה - שאומרים פסוק זה אך אין מתבוננים במרירות

האזינו לתוכנית 'הפוחת בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

יבמות דף פד

מדוע ברחו משתתפי שיעורו של רבי שמעון סופר זצ"ל מבעד לחלונות בית המדרש?

וטריפה

רבי שמעון סופר לדרוש הבחין בפירת בית הכנסת בחבורת האברכים שכבר "הפשילו שרוולים", והוא פתח ואמר: "לפני שאתחיל לדרוש בענייני הלכה ואגדה, ברצוני לספר לכם סיפור שהתרחש אצל אבי מורי הגה"ק החתם סופר זי"ע, ואני הייתי עד למעשה.

בעיר פרשבורג, מקום כהונתו של אבי, הגיעה שמועה רעה על אחד הקצבים בעיר, המוכר בשר טריפה באיטליזו. אבי שלח את שליח בית הדין שיזמין את הקצב לבוא אל הרב. השליח בא לקצב ואמר את דברו. הקצב, בחוצפתו כי רבה, אמר לשליח להשיב לאבי שאין לו עסק עם רבנים. אבי ביקש מהשליח לחזור שוב לקצב ולהזמין לבוא, וכשבא אליו - הזהיר הקצב את השליח לבל יבוא אליו עוד.

אבי ביקש מן השליח ללכת אל הקצב בפעם השלישית ולהזמין לדין תורה, כשראה הקצב מרחוק את השליח - יצא לקראתו והפליא בו את מכותיו. השליח שב לבית אבי חבול ומוכה, כשראה זאת אבי, קרא לי וביקש ממני ללכת לקצב. הוא מסר לי "שם", ואמר: "אם הקצב ירצה להכותך - תאמר את השם הזה".

הלכתי כמצוות אבי. כשהגעתי לחנות ומסרתי את דברי אבא, נמלא הקצב בזעם וביקש להכותני. אמרתי מיד את השם, ולא נותר מן הקצב שריד ופליט..."

פנה רבי שמעון לכיוון האברכים, ואמר: "דעו לכם שהשם נשאר אצלי. אם כוונתכם לטובה, לשם שמים, תבורכו! כך היא דרכה של תורה, זה בונה וזה סותר. אך אם אין כוונתכם לטובה - הזהרו והשמרו..."

מיד נשמעה המולה בבית הכנסת. האברכים קפצו מן החלונות ונסו על נפשם...

(מתוך 'לב ישראל' - הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל)

בעת שהגיע הגאון מטשעבין זצ"ל לארץ ישראל, לאחר שנות סבל וגלות במעמקי סיביר, בא לבקר ביקור נימוסין אצל המרא דארעא דישראל, מורי ורבי הגה"צ רבי יוסף צבי דושינסקיא זצ"ל. זכיתי, מספר הרה"ג רבי ישראל גרוסמן זצ"ל להיות נוכח בעת שנפגשו שני גדולי העולם. מה נהדר היה המראה, ומה נעים היה לשמוע את שיחתם בדברי תורה ועובדות מצדיקים. בין שאר הדברים סיפר הרי"צ דושינסקיא מעשה פלא, וכה סיפר:

בעיר קראקא הגדולה והמעטירה חיפשו יהודי בעל שיעור קומה, שישמש כרב ראשי לכל הקהילות וינהיג את העיר. שליחים ושתדלנים הגיעו מכל קצוות אירופה כדי להציע שמות של רבנים גדולים ומפורסמים הראויים למלא את המשרה הנכבדה. הנוהג היה שבכל הצעה, שהיתה נראית לראשי הקהילה כהצעה רצינית ומכובדת, היו מזמינים את הרב המועמד לשבות בעיר. במשך השבת היה הרב מוסר דרשה מרכזית בהלכה ואגדה, ולאחר השבת היו יושבים פרנסי הקהילה ודנים בעניין.

דא עקא, במשך הזמן באו רבים לקראקא ויצאו בבושת פנים, בשל חבורת אברכים צורבים ובעלי תריסין, שעשו להם מנהג שבשעה שהרב האורח היה דורש מחידושיו בפני הקהל - היו "מתקיפים" אותו בשאלות וקושיות, ובגודל חריפותם הצליחו לסתור את חידושיו. לא פעם קרה שבאמצע הדרשה היה האורח הנכבד מתבלבל מרוב הקושיות, והיה יורד במפח נפש מהבמה. המנהג הרע הזה גרם לצער ועגמת נפש לרבים וטובים.

באחד הימים, הגיעה הבשורה על הופעתו של הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל, שעומד לדרוש בשבת הקרובה בבית הכנסת המרכזי. בהגיע יום השבת התקבצו ובאו אלפים מתושבי קראקא לראות את הגאון הנודע, בנו של שר התורה רבינו החתם סופר זי"ע.

מקורבי הרב עדכנו אותו מראש על חבורת הלומדים. כשעלה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מדוע אסור להניח תפילין בלילות החול?

מצוה, משום איסור 'בל תוסיף'. והנחתן בשבת שלא לשם מצוה - יש אומרים שאסורה מדרבנן, מחשש שיצטרך להסירן ברשות הרבים מסיבה הלכתית, ויטלטלן ארבע אמות ברשות הרבים, ויעבור על איסור מלאכת 'הוצאה'. ויש שמתירים להניחן בשבת שלא לשם מצוה, וראה במקורות.

[שו"ע כט, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 2; משנ"ב ל, א; וראה שם לא, ה, וביה"ל שם, א, ד"ה היה]

נחלקו תנאים בנוגע לזמן הקיום של מצות תפילין מדאורייתא, אם הוא רק ביום, או גם בלילה. ולהלכה, זמן הקיום מדאורייתא הוא במשך כל שעות היום והלילה, בימות החול; אבל מדרבנן, אסור להניחן בלילה, וכן בתחילת היום (ראה להלן), מחשש שיִרְדָּם בעוד התפילין עליו, והתפילין יבואו לידי בזיון. אולם, בשבת אין מצוה להניחן, ואדרבה, אסור להניחן לשם

מהו הזמן הראוי להנחת תפילין בתחילת היום ובסופו?

בין 6 דקות לאחר עלות השחר, ל-30 דקות לפני הנץ החמה. ובסוף היום, בבין השמשות - יש שהתיר להניחן, אף אם כבר הניח תפילין ביום זה; ויש שהסתפק בדבר, אך גם לדעתו, מי שטרם הניח תפילין ביום זה, יניחן בבין השמשות, שהרי זו מצוה דאורייתא, וספק דאורייתא - לחומרא; אך לא יברך עליהן.

[שו"ע ל, א, ומשנ"ב א וג; ביאורים ומוספים דרשו, 2; וראה שם, 4; שו"ע יח, ג, ומשנ"ב ט]

כאמור, חכמינו ז"ל אסרו להניח תפילין הלילה, ואף בתחילת היום, מחשש שיִרְדָּם בעוד התפילין עליו. ו'תחילת היום', פירושה - עד שיִשְׁרור האור במידה כזו שניתן להבחין בין צבעי התכלת והלבן, או כדי לזהות חבר "הרגיל עמו קצת" במרחק של ארבע אמות.

ובתרגום זמן זה למעשה, רבו השיטות והמנהגים, והם נעים

באיזה מקרה מותר להניח תפילין בלילה?

לנהוג כך. אולם, על פי הקבלה יש לחולצן לפני בין השמשות. ובמקרה שקיים חשש שאם לא יותיר את התפילין עליו יאבדו או ייגנבו - רשאי להותירן עליו למשך הלילה אף בפני רבים, וכן להורות לאחרים לנהוג כך. ויש אומרים, שבמקרה כזה מותר אף להניחן בלילה עצמו, אך ללא ברכה.

[שו"ע ל, ב, משנ"ב ה-ט, וטו, וביה"ל ד"ה אם, וד"ה מותר; ביאורים ומוספים דרשו, 5 וי 1]

כאמור, חכמינו ז"ל אסרו להניח תפילין בלילה, אולם, מי שהתפילין מונחות עליו בשעת שקיעת החמה, רשאי להותירן עליו אף לאחר צאת הכוכבים, עד שִׁכְבוּ לישון בלילה. אך אין לעשות כן בפני רבים, וכן אין להורות לאחרים לנהוג כך. ואם חלף את התפילין בלילה, אסור לשוב ולהניחן. ובמשך בין השמשות, עד לצאת הכוכבים, רשאי להותירן עליו אף בפני רבים, וכן להורות לאחרים

* את הסרת הרצועה מהאצבעות, ואת חליצת התפילין של ראש, יש לעשות בעמידה; ולמנהג בני אשכנז, שמניחים בעמידה גם את התפילין של יד, יש לחלוץ גם אותן בעמידה.
* אין לכרוך את רצועת התפילין על גוף ה'פֵית' של התפילין, המכונה 'קציצה', אלא על השטח היוצא מצידו הפֵית, המכונה 'תיתורא'.
* חייב אדם למשמש בתפילין בכל פעם שנוזכר כי הן מונחות על ראשו ועל זרועו. ובשעת קריאת שמע ותפילה ולימוד התורה אין חובה למשמש בהן, אך נהגו למשמש בהן בעת הזכרתן בקריאת שמע.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם צריך לומר 'מודה אני' לאחר שינה ביום?

במקומות שאסור להרהר בהם בדברי תורה. ולאחר שינה ביום - למרות שגם אז ראוי להודות על החזרת הנשמה לאחר השינה, (וכפי שכתב אחד מן הראשונים שהנעור משנתו ביום יאמר ברכת 'אלקי נשמה', אלא שאין הלכה כמותו), לא נהגו לומר 'מודה אני'.

[משנ"ב א, ח; ביאורים ומוספים דרשו, 15, 16 ר 21]

מנהג ישראל, לומר בעת הקימה בבוקר: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך". ומקור אמירה זו, בספר סדר היום לרבי מנשה בן מכיר, מחסידי העיר צפת בתקופת האריז"ל והבית יוסף. ויש שכתבו, שאשה תאמר "מודה אני", לשון נקבה.

ואין צורך ליטול ידים לפני אמירה זו, משום שאין בה הזכרת שם ה' או דברי תורה. ונחלקו הפוסקים, אם מותר לאומרה

הלוח היומי

כ"ט באייר | רבי מאיר ב"ר אהרן אריה לייב זצ"ל, מפרמישלאן

בשנת ב' אלפים תמ"ט היתה מלחמת עמלק. (פנים יפות וחת"ס)

יארציט:

- תר"י: רבי מאיר ב"ר אהרן אריה לייב זצ"ל, מפרמישלאן.
- תרמ"א: רבי שרגא פייש ב"ר יחזקאל משה פישמן זצ"ל, המגיד מפרשבורג, אב"ד קלויזנבורג ועוד.
- תש"ב: רבי שמואל שלמה ב"ר מרדכי יוסף אלעזר ליינר הי"ד, האדמו"ר מראדזין.
- תש"ב: רבי ישעיהו אנגלרד הי"ד, אב"ד סוסנוביץ.
- תש"ד: רבי פנחס דוד ב"ר יוסף שלזינגר הי"ד, בעל מרגלית יפה.
- תש"ד: רבי אלטר מנחם מנדל ב"ר פנחס הי"ד, מבורשא.
- תשל"ה: רבי בן ציון ב"ר מאיר אטון זצ"ל, מרבני פורת יוסף ור"י ראשית חכמה.

מ"ד לעומר

יארצייט הרה"ק רבי מאיר ב"ר אהרן אריה לייב מפרמישלאן

לראות את הטוב בזולת

הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן היה אומר: לאדם ניתנו שתי עיניים, עין אחת - לראות בה את יתרונותיהם של האחרים, והעין השנייה - לראות בה את החסרונות של עצמו...

(מאוצרנו הישן - אבות פ"ד, יב עמ' 275)

נשתדל להביט בעין טובה על הזולת, ולא נתמקד בחסרונותיהם

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il